

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 1989/90:AU27

Tilläggsbudget II till statsbudgeten för
budgetåret 1989/90

1989/90
AU27

I detta betänkande behandlar utskottet

- proposition 1989/90:76 om regionalpolitik för 90-talet beträffande punkterna D 1 och D 2 såvitt angår anslag för innevarande budgetår samt ett med anledning av propositionen i denna del väckt motionsyrkande,
- proposition 1989/90:125 med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 jämte motioner väckta med anledning av propositionen,
- en motion från den allmänna motionstiden i år.

Sammanfattning

Riksdagen beslöt våren 1988 om ett åtgärdsprogram för Bergslagen och norra Sveriges inland. Beslutet innebar bl. a. att 100 milj. kr. anvisades som lokaliseringsbidrag m.m. till ASEA Brown Boveri (ABB) och 100 milj.kr. till särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser i Ludvika.

Sedan ABB anmält att bolaget inte kan fullfölja gjorda åtaganden föreslår regeringen att 158,6 milj.kr. av de medel som inte har utnyttjats för de ursprungligen avsedda ändamålen i stället används till särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland.

Utskottet anser att de medel som inte har utnyttjats alltjämt skall stå till regionens förfogande för att främja en ökning av antalet sysselsättningsstillfällen. Regeringens förslag tillstyrks följaktligen av utskottet.

Vidare tillstyrker utskottet att ytterligare 150 milj.kr. anvisas till lokaliseringsbidrag m.m. för innevarande budgetår och 80 milj.kr. till regionalpolitiska utvecklingsinsatser.

Samtliga motioner avstyrks. Yrkandena i motionerna följs upp i reservationer av moderata samlingspartiet, folkpartiet, centern och miljöpartiet de gröna.

Propositionerna

1989/90:76

I propositionen föreslår regeringen under punkterna

D 1.

1. att riksdagen till Lokaliseringsbidrag m.m. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 150 000 000 kr.,

D 2.

1. att riksdagen till Regionala utvecklingsinsatser m.m. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 80 000 000 kr.

1989/90:125

I propositionens bilaga 8 föreslår regeringen under punkterna

A 2.

1. att riksdagen till Utredningar m.m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 1 650 000 kr.,

D 13.

2. att riksdagen till Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 158 600 000 kr.

Motionerna

Motion med anledning av proposition 1989/90:76

1989/90:A83 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

14. att riksdagen till Lokaliseringsbidrag på tilläggsbudget på statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 75 000 000 kr.

Motioner med anledning av proposition 1989/90:125

1989/90:A119 av Anna Horn af Rantzien m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en mera genomarbetad verksamhetsplan bör tas fram,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att verksamheten årligen bör redovisas för riksdagen.

1989/90:A120 av Elver Jonsson m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar att de föreslagna medlen 158 600 000 kr. till särskilda insatser

i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland för budgetåret 1989/90 överförs till ordinarie anslag för regionala utvecklingsinsatser i enlighet med vad i motionen anförts.

1989/90:A121 av Sonja Rembo m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen till Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland på tilläggsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 15 000 000 kr. i enlighet med vad som i motionen anförts.

1989/90:A122 av Börje Hörnlund m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:125 i denna del beslutar att till Särskilda regionalpolitiska insatser och sysselsättnings-skapande åtgärder i Bergslagen på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 beslutar anvisa ett reservationsanslag om 188 600 000 kr. samt att anvisade medel får utnyttjas för avsett ändamål t.o.m. budgetåret 1993/94 i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om såväl formerna för fördelning som inriktning av föreslagen anvisning till särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Bergslagen.

Motion från allmänna motionstiden 1990

1989/90:A452 av Börje Hörnlund m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att till Lokaliseringsbidrag m.m. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisa 200 000 000 kr. förhöjt i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen beslutar att till Regionala utvecklingsinsatser m.m. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisa 400 000 000 kr. i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

A Arbetsmarknadsdepartementet m.m.

A 2. Utredningar m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att ytterligare 1,7 milj.kr. skall anvisas till detta anslag. Beloppet skall användas för att täcka ökade kostnader för utredningsverksamheten, som blivit mer omfattande och kostnadskrävande än vad som förutsågs vid anslagsberäkningen hösten 1988.

D 1. Lokaliseringsbidrag m.m.

Anslaget används huvudsakligen för att finansiera lokaliseringar och offertstöd som beviljas av regeringen eller statens industriverk.

Efterfrågan på regionalpolitiskt företagsstöd har bl.a. på grund av det gynnsamma konjunkturläget varit stor under senare år. Anslaget Lokaliseringsbidrag m.m. har de senaste fem åren varit uppfört med 362 milj.kr. Riksdagen har därutöver på tilläggsbudgetar till statsbudgeten beviljat sammanlagt 857,5 milj.kr. under denna period för insatser i de regionalpolitiskt prioriterade områdena. I riksdagens senaste beslut om lokaliseringar (prop. 1989/90:66, AU20, rskr. 144) om särskilda regionalpolitiska insatser i Blekinge län m.m. anvisades 112,5 milj.kr. på tilläggsbudget till statsbudgeten för innevarande budgetår.

En inom regeringskansliet företagen genomgång av ansökningar om medel för nu kända stödprojekt, för vilka beslut skall fattas på central nivå, visar att det sammanlagda ansökningsbeloppet uppgår till mer än 1 miljard kronor. Regeringen anser att företagens investeringsvilja och stora efterfrågan på arbetskraft ger dem goda möjligheter att, även utan statligt stöd, söka sig till de regioner i landet där det finns arbetskraft. De myndigheter som beviljar stöd bör därför ha möjligheter att göra en noggrann prioritering av stödmedlen så att de mest angelägna projekten kan förverkligas. Med hänvisning till omfattningen av kända stödprojekt föreslår dock regeringen ett tillskott på 150 milj.kr. till anslaget till lokaliseringar för innevarande budgetår. Industriministern framhåller i anslutning härtill att det är angeläget att ta till vara den nuvarande investeringsviljan i de regionalpolitiskt utsatta regionerna för att förverkliga ytterligare angelägna projekt.

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion A83 med anledning av den regionalpolitiska propositionen att stödformen lokaliseringar bör utgå och ersättas av riskgarantilån. I dagsläget är det emellertid enligt motionärerna olyckligt om företag startar investeringar i tron att de kommer att erhålla statsbidrag och de sedan finner att staten inte är beredd att infria sina löften. Regeringens bedömning att anslaget bör utökas för innevarande budgetår delas därför av motionärerna, som dock anser att den föreslagna anslagsökningen är större än vad som är motiverat. Anslaget bör i stället fastställas till 75 milj.kr.

Centern föreslår i kommittémotion A452 från allmänna motionstiden att anslaget till lokaliseringar för innevarande budgetår bör förstärkas med 200 milj.kr. Viljan från företagens sida att i den rådande högkonjunkturen genomföra regionalpolitiskt motiverade investeringar borde ha utnyttjats bättre. Det är enligt motionärerna samhällsekonomiskt slöseri att inte nu utnyttja möjligheterna att få till stånd en positiv utveckling i områden med en relativt svagare näringsstruktur.

Utskottet konstaterar att moderata samlingspartiet och centern visserligen båda har uppfattningen att det aktuella anslaget till lokaliseringsbidrag bör förstärkas under innevarande budgetår. Däremot intar de skilda ståndpunkter om storleken på ökningen.

För egen del anser utskottet att en noggrann prövning bör göras av inneliggande ansökningar om stöd och att stödinsatserna därvid prioriteras så att de mest angelägna projekten kan förverkligas. Utskottet ansluter sig således till regeringens bedömning att det genom sådana avvägningar bör vara möjligt att uppnå ökade effekter i form av nyinvesteringar och nya arbetstillfällen i de regionalpolitiskt utsatta regionerna.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna A83 (m) och A452 (c) i nu behandlade delar. Regeringens förslag till medelsanvisning tillstyrks.

D 2. Regionala utvecklingsinsatser m.m.

Från anslaget anvisas medel i första hand för av länsstyrelsen beslutade lokaliserings- och investeringsbidrag, för företagsutveckling, för glesbygdssöd samt för regional projektverksamhet.

Anslagets storlek har ökat från 488 milj.kr. budgetåret 1985/86 till 800 milj.kr. innevarande budgetår. Av medlen för innevarande budgetår har enligt uppgift i den regionalpolitiska propositionen 755 milj.kr. fördelats till länsstyrelserna i resp. län. I vissa län är efterfrågan på stödmedel för innevarande budgetår så stor att medelsbrist kan väntas senare i vår. Industriministern föreslår därför att anslaget tillförs ytterligare 80 milj.kr. för innevarande budgetår.

Centern föreslår i kommittémotion A452 med samma motivering som ovan redogjorts för att anslaget bör tillföras ytterligare 400 milj.kr.

Utskottet är inte berett att tillstyrka centerns förslag till höjning av ifrågavarande anslag utan anser att regeringens förslag bör godtas. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag om medelstilldelning och avstyrker därmed motion A452 i denna del.

D 13. Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland

Något anslag för detta ändamål finns inte uppfört i statsbudgeten för innevarande budgetår.

Proposition 1989/90:125

I propositionen redogörs inledningsvis för riksdagens beslut våren 1988 (prop. 1987/88:64, AU14, rskr. 147) om ett åtgärdsprogram för Bergslagen och norra Sveriges inland. Beslutet innebar att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisade följande medel: 140,5 milj.kr. till särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland, 100 milj.kr. till lokaliseringsbidrag m.m. till ASEA Brown Boveri (ABB) och 100 milj.kr. till särskilda arbetsmarknadspolitiska åtgärder i Ludvika kommun. Från

anslaget på 140,5 milj.kr. har 110 milj.kr. tagits i anspråk. Från anslagen till lokalisering bidrag och arbetsmarknadspolitiska åtgärder i Ludvika har 6,2 resp. 5,2 milj.kr. utbetalats i olika stöd.

Regeringen anmäler i propositionen att ABB meddelat att bolaget på grund av ändrade förutsättningar inte kan fullfölja gjorda åtaganden. Fortfarande fattas ca 500 arbetstillfällen för att nå den nivå sysselsättningen hade vid tiden för nedläggningen av gruvan i Grängesberg. Efter överläggningar med bl.a. ABB och Ludvika kommun har regeringen funnit att delar av åtgärdsprogrammet bör omprövas. ABB har därvid förklarat sig berett att åter försöka uppnå den tidigare sysselsättningsnivån. Dessutom kommer bolaget att ta initiativ till och aktivt engagera sig i en arbetsgrupp vars syfte är att bredda arbetsmarknaden genom etablering eller expansion av andra företag. ABB kommer att tillskjuta 15 milj.kr. till gruppens arbete.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att de statliga medel som avsåg att underlätta ABB:s expansion i stället används för att stödja det fortsatta arbetet med att skapa nya arbetstillfällen. De statliga medel som återstår på de ovan redovisade anslagen, 188,6 milj.kr., bör således inte tas i anspråk för de ursprungligen avsedda ändamålen. I stället bör 158,6 milj.kr. anvisas till Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland på tilläggsbudget till innevarande års statsbudget. Av dessa medel avses 15 milj.kr. få disponeras av nyssnämnda arbetsgrupp. Övriga medel bör användas till att bl.a. stödja genomförandet av projekt som gruppen initierar. Såväl regionalpolitiskt företagsstöd som andra former av stöd, t.ex. till utbildning, bör kunna komma i fråga. Regeringen bör utforma närmare riktlinjer för medlens användning.

Motionerna

I motioner från alla de tre partier som deltog i behandlingen av det s.k. Bergslagspaketet våren 1988 erinras om deras kritiska inställning till den satsning som då gjordes på ABB och som enligt motionärerna innebar en ensidig satsning på ett storföretag i stället för att inriktas på den mindre företagsamheten i regionen.

Moderata samlingspartiet anser i sin kommittémotion A121 att det nu föreliggande förslaget från regeringen är dåligt underbyggt. Det finns anledning tro att regeringen vill utnyttja detta anslag för att bygga upp en reserv så att regeringen får tillgång till "paketpengar" och därmed möjlighet att på egen hand besluta om stöd till olika verksamheter i skilda delar av landet. Det är därför inte motiverat att ställa ett så stort anslag till regeringens förfogande. Däremot har motionärerna inte någon invändning mot att 15 milj.kr. används för den omnämnda arbetsgruppen.

Folkpartiet konstaterar i sin kommittémotion A120 att av de år 1988 beviljade medlen endast en liten del har kommit att utnyttjas. Regeringens förslag till annan användning av återstående medel avvisas av motionärerna. Sysselsättningsproblemen i de aktuella delarna av Bergslagen löses bäst om länsmyndigheterna får ökade möjligheter att själva

avgöra hur problemen skall lösas. En förstärkning av länsanslaget i de berörda länen bör därför ske genom att nu ifrågasvarande medel överförs till ordinarie anslag till regionala utvecklingsinsatser.

Förutom de 15 milj.kr. till en arbetsgrupp som skall bredda arbetsmarknaden ger föredraganden inte några antydningar om på vilket sätt återstoden av tidigare anvisade medel skall användas, påpekar centern i sin kommittémotion A122. Enligt centern bör de medel som återstår, nämligen 188,6 milj.kr., användas i sin helhet. Förslaget att 15 milj.kr. skall gå till omnämnda arbetsgrupp accepteras. Resterande 173,6 milj.kr. bör användas enligt riktlinjer som riksdagen lägger fast. Enligt motionärerna bör medlen användas till insatser avsedda att utveckla och bredda näringslivet i Bergslagen. Satsningar bör göras på projekt som syftar till regional utveckling i vid mening och inte enbart på företagssektorn. Områden som särskilt bör satsas på är utbildning, Kooperation, prospekteringsverksamhet, landsbygdsutveckling, kultur och energi.

Anna Horn af Rantzien m.fl. (mp) anser i motion A119 att satsningar på många små företag har mycket större sannolikhet att lyckas än satsningar på storföretagen. Motionärerna vill inte avvisa propositionen men anser att ett bättre genomarbetat förslag borde presenteras. En årlig redovisning till riksdagen av medlens användning bör ingå i en sådan verksamhetsplan.

Utskottets överväganden

Utskottet delar regeringens uppfattning att åtgärder måste vidtas för att öka sysselsättningen i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland. Någon annan uppfattning har heller inte redovisats i motionerna. Motionerna redovisar däremot olika ståndpunkter när det gäller storleken på de medel som skall ställas till förfogande för de åtgärder som bör vidtas samt över vilket anslag medlen skall anvisas. Moderata samlingspartiet anser sig endast böra tillstyrka 15 milj.kr. att användas till den föreslagna arbetsgruppen. Centern stöder detta förslag men är därutöver beredd att tillstyrka 15 milj.kr. mer än propositionen eller sammanlagt 188,6 milj.kr. Centern vill dessutom att riksdagen skall fastställa riktlinjer för medlens användning. Folkpartiet vill att det av regeringen föreslagna beloppet i sin helhet skall gå till det ordinarie anslaget till regionala utvecklingsinsatser. Miljöpartiet de gröna ställer sig inte helt avvisande till regeringens förslag.

Medelsanvisningen för två år sedan avsåg att öka antalet sysselsättningsstillfällen i den aktuella regionen. De medel som inte har utnyttjats på grund av att ABB inte expanderat som avsikten var när medlen anvisades, bör enligt utskottets uppfattning alltså stå till regionens förfogande för att användas till att främja en ökning av antalet sysselsättningsstillfällen. Det är enligt utskottets uppfattning nödvändigt att fortsätta ansträngningarna att skapa nya arbetstillfällen i detta område. Den föreslagna arbetsgruppen torde verksamt kunna bidra till detta arbete. I gruppen avses ingå bl.a. representanter för ABB, Ludvika kommun och länsstyrelsen.

Det är självfallet viktigt att utforma närmare riktlinjer för medlens användning. I propositionen nämns som exempel på användningsområden såväl företagsstöd som andra former av stöd, t.ex. till utbildning. I motsats till centern i motion A122 anser emellertid utskottet att det bör ankomma på regeringen att utforma de närmare riktlinjerna för medlens användning för de Särskilda regionalpolitiska ändamål detta anslag avser att tillgodose inom den geografiskt och beloppsmässigt fastställda ramen.

Med det anförda tillstyrker utskottet den av regeringen föreslagna medelsanvisningen under detta anslag. De i sammanhanget upptagna motionerna A119 (mp), A120 (fp), A121 (m) och A122 (c) avstyrks.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisning till utredningar m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:125 till *Utredningar m.m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 1 650 000 kr.,

2. beträffande *medelsanvisning till lokaliseringsbidrag m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:76 samt med avslag på motionerna 1989/90:A83 yrkande 14 och 1989/90:A452 yrkande 1 till *Lokaliseringsbidrag m.m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln — utöver vad riksdagen tidigare anvisat (1989/90:Au20, rskr. 144) — anvisar ett reservationsanslag på 150 000 000 kr.,

res. 1 (m)

res. 2 (c)

3. beträffande *medelsanvisning till regionala utvecklingsinsatser m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:76 och med avslag på motion 1989/90:A452 yrkande 2 till *Regionala utvecklingsinsatser m.m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 80 000 000 kr.,

res. 3 (c)

4. beträffande *ett nytt anslag för insatser i Bergslagen och norra Sveriges inland*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:125 samt med avslag på motionerna 1989/90:A119, 1989/90:A120, 1989/90:A121 och 1989/90:A122 yrkandena 1 och 2 på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln till *Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland* anvisar ett reservationsanslag på 158 600 000 kr.

res. 4 (m)

res. 5 (fp)

res. 6 (c)

res. 7 (mp)

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Elver Jonsson (fp), Kjell Nilsson (s), Marianne Stålberg (s), Lahja Exner (s), Anders G Högmark (m), Gustav Persson (s), Bo Nilsson (s), Mona Saint Cyr (m), Charlotte Branting (fp), Kersti Johansson (c), Karl-Erik Persson (vpk), Anna Horn af Rantzien (mp), Monica Öhman (s), Eivor Husing (s), Erik Holmkvist (m) och Göran Engström (c).

Reservationer

1. Medelsanvisning till lokaliseringsbidrag m.m. (mom. 2)

Anders G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m) anser

adels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "medelsanvisning tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet gör samma bedömning som motionärerna i motion A83 (m) att det för närvarande är olyckligt om företag startar investeringar i tron att de kommer att erhålla statsbidrag och de sedan finner att staten inte är beredd att infria sina löften. Regeringens bedömning att anslaget bör utökas för innevarande budgetår delas därför av utskottet. Däremot anser utskottet att anslagsökningen är större än vad som är motiverat och föreslår i likhet med motion A83 att beloppet bör fastställas till 75 milj.kr.

Motion A452 (c) avstyrks i aktuell del.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsanvisning till lokaliseringsbidrag m.m.* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:A83 yrkande 14 samt med avslag på prop. 1989/90:76 i motsvarande del och motion 1989/90:A452 yrkande 1 till *Lokaliseringsbidrag m.m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln anvisar 75 000 000 kr.,

2. Medelsanvisning till lokaliseringsbidrag m.m. (mom. 2)

1989/90:AU27

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "medelsanvisning tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna i motion A452 (c) att viljan från företagen att i den rådande högkonjunkturen genomföra regionalpolitiskt motiverade investeringar borde ha utnyttjats bättre. Under hand har utskottet erfarit att det sammanlagda beloppet för ansökningar om lokaliseringsbidrag och offertstöd uppgår till drygt 1 miljard kronor.

Anvisade medel för regionalpolitiska insatser för innevarande budgetår måste därför förstärkas. Det är samhällsekonomiskt slöseri att inte nu utnyttja möjligheterna för att få till stånd en positiv utveckling i områden med en relativt sett svagare näringsstruktur.

Utskottet anser därför mot denna bakgrund att anslaget till lokaliseringsbidrag förstärks med 200 milj.kr. för innevarande budgetår.

Motion A452 (c) tillstyrks således i nu behandlad del.

Motion A83 (m) avstyrks i aktuell del.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsanvisning till lokaliseringsbidrag m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:A452 yrkande 1, med anledning av prop. 1989/90:76 i motsvarande del och med avslag på motion 1989/90:A83 yrkande 14 till *Lokaliseringsbidrag m.m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln anvisar 200 000 000 kr.,

3. Medelsanvisning till regionala utvecklingsinsatser m.m. (mom. 3)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet är" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Som utskottet har strukit under i den tidigare framställningen är det samhällsekonomiskt slöseri att inte nu utnyttja möjligheterna att få till stånd en positiv utveckling i områden med en relativt svag näringsstruktur. Utskottet ställer sig därför bakom förslaget i motion A452 (c) att anslaget bör tillföras 400 milj.kr.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *medelsanvisning till regionala utvecklingsinsatser*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:A452 yrkande 2 och med anledning av prop. 1989/90:76 i motsvarande del till *Regionala utvecklingsinsatser m.m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 400 000 000 kr.,

4. Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland (mom. 4)

Anders G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet delar" och på s. 8 slutar med "A122 (c) avstyrks" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna i motion A121 (m) anser utskottet att regeringens förslag att nu omvandla den icke utnyttjade reservationen på anslaget från 1987/88 till regionalpolitiska insatser i Bergslagen och i norra Sverige är dåligt underbyggt. Regeringen redovisar själv att det fortfarande finns en reservation på ca 30 milj.kr. på det anslag som anvisades för detta ändamål 1987/88. Dessutom kommer riksdagen sannolikt att besluta om utökade länsanslag för innevarande budgetår.

Det finns därför anledning att tro att regeringen vill utnyttja detta anslag för att bygga upp en reservation så att regeringen får tillgång till "paketpengar" och därmed möjlighet att helt på egen hand besluta om stöd till olika verksamheter i skilda delar av vårt land.

Utskottet anser emellertid att det är motiverat att ställa 15 milj.kr. till förfogande för den arbetsgrupp som även ABB avser att engagera sig i.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet motion A121 (m).

Övriga i sammanhanget upptagna motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande ett nytt anslag för insatser i Bergslagen och norra Sveriges inland

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:A121, samt med avslag på proposition 1989/90:125 i motsvarande del och motionerna 1989/90:A119, 1989/90:A120 och 1989/90:A122 yrkandena 1 och 2 på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln till *Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland* anvisar ett reservationsanslag på 15 000 000 kr.,

5. Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland (mom. 4)

Elver Jonsson och Charlotte Branting (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet delar" och på s. 8 slutar med "A122 (c) avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motion A120 (fp) att regeringens förslag bör avvisas. Regionala stödformer får inte leda till godtycke. De skall i stället leda till en regional utveckling som står i proportion till kostnaden. Det fordras en ökad självständighet på länsnivå för att på bästa sätt lösa problem i en krisdrabbad region.

Sysselsättningsproblemen i de aktuella delarna av Bergslagen löses därför bäst om länsmyndigheterna får ökade möjligheter att själva avgöra hur problemen skall lösas anser utskottet. Det sker bäst genom en förstärkning av länsanslaget. De aktuella medlen, 158,6 milj.kr., bör därför överföras till ordinarie anslag till regionala utvecklingsinsatser.

Utskottet tillstyrker därför motion A120 (fp).

Övriga i sammanhanget upptagna motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *ett nytt anslag för insatser i Bergslagen och norra Sveriges inland*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:A121 samt med avslag på proposition 1989/90:125, motionerna 1989/90:A119, 1989/90:A120 och 1989/90:A122 yrkandena 1 och 2 till *Regionala utvecklingsinsatser m.m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 158 600 000 kr.,

6. Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland (mom. 4)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet delar" och på s. 8 slutar med "A122 (c) avstyrks" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion A122 (c) erhålls en långsiktigt hållbar utveckling för regionalt utsatta regioner som Bergslagen först med ett differentierat och diversifierat näringsliv med många små och medelstora företag.

Det finns inga antydningar i propositionen på vilket sätt de aktuella medlen skall användas. För egen del anser utskottet i likhet med motionärerna att hela återstoden av tidigare anvisade medel, dvs. 188,6 milj.kr., skall användas i Bergslagen och norra Sverigen inland. För den omnämnda arbetsgruppen bör 15 milj.kr. av medlen få disponeras i enlighet med föredragandens förslag.

Dessutom anser utskottet att riksdagen bör ange riktlinjer för hur resterande 173,6 milj.kr. skall användas. Enligt utskottets mening bör medlen utnyttjas till insatser avsedda att utveckla och bredda näringslivet i hela Bergslagsregionen. Tillgängliga resurser skall användas för att förbättra småföretagens villkor och för satsningar på projekt som syftar till regional utveckling i vid mening och inte enbart inriktas mot företagssektorn.

Områden som särskilt bör satsas på är

- utbildning; 20 milj.kr. bör anvisas i syfte att förbättra möjligheterna till gymnasieutbildning och vidare utbildning,
- Kooperation; 25 milj.kr. bör avsättas för att bredda och utveckla den kooperativa verksamheten,
- prospekteringsverksamhet; 30 milj.kr. bör anvisas för fortsatt mineral- och prospekteringsverksamhet,

– landsbygdsutveckling; 43,6 milj.kr. för att utveckla alternativa energislag och 40 milj.kr. för projektstöd och kulturverksamhet. Medlen bör få utnyttjas under en femårsperiod.

Med det anförda tillstyrks A122 (c) i aktuella delar.

Övriga i sammanhanget upptagna motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *ett nytt anslag för insatser i Bergslagen och norra Sveriges inland*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:A122 yrkandena 1 och 2, med anledning av proposition 1989/90:125 i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1989/90:A119, 1989/90:A120 och 1989/90:A121,

dels på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln till *Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland* anvisar ett reservationsanslag på 188 600 000 kr.,

dels att riksdagen ger regeringen till känna vad som anförts om *inriktningen av den föreslagna anvisningen* till särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland,

7. Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland (mom. 4)

Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Det är" och slutar med "A122 (c) avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är viktigt att utforma närmare riktlinjer för medlens användning.

I likhet med motion A119 (mp) anser därför utskottet att regeringen bör återkomma till riksdagen med en mer genomarbetad verksamhetsplan och att det uppdras åt regeringen att årligen redovisa verksamheten.

Vad utskottet med tillstyrkan till motion A119 (mp) anfört bör ges regeringen till känna.

Övriga i sammanhanget upptagna motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *ett nytt anslag för insatser i Bergslagen och norra Sveriges inland*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:A119, med anledning av proposition 1989/90:125 i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1989/90:A120, 1989/90:A121 och 1989/90:A122 yrkandena 1 och 2,

dels ger regeringen till känna vad utskottet anfört om *en genomarbetad verksamhetsplan och årlig redovisning*

dels att riksdagen på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under tionde huvudtiteln till *Särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland* anvisar ett reservationsanslag på 158 600 000 kr.

1989/90:AU27